

مُصَدِّقَاتُ الْقُرْآنِ

دائرة مخصوصه

در سعادتده باب عالی جوارانده

محل اداره :

اخطار :

مسلكمزه موافق آثار جديده مع المنونيه
قبول اولنور

درج ايدهنين آثار اعاده اولنور

دينه، فلسفه، علوم، حقوق، ادبياتده و سياسياتده و باظاهركرك سياسى و كرك اجتماعى و مدنى احوال و مشوره اسلاميه و نه بحث ايدر و هفته ده بر نشر اولنور.

آبونه بدلى

سنه لكى

التى آيلنى

ممالك عثمانيه ايجون	٦٥	٣٥	غروش
روسيه	٦٥٥	٣٥٥	روبله
سائر ممالك اجنبيه	١٧	٩	فرانك

صاحب و مؤسلىرى :

ابوالعلا زين العابدين - ح . اشرف اديب

تاريخ تأسيسى

١٠ تموز ٣٢٤

در سعادتده نسخه سى ٥٥ پاره در

قبرله دن مقوا بورو ايله كوندريلىرسه سنوى

٢٠ غروش فضله آلنير

ایچون هیج بیگانه اولمایان فارسی نی او قومی، ا کلامی، حتی سویله ملیدر. بزغالبا شو ملاحظه نمازله هم عربجه، عجمجه ایله اوغراشانلرک، همده آرتق بولسانلرک موداسی کچمش و همنده بولنانلرک جانی صیقه جغز. اولکیلرک براز انصاف بو بورملرینی، مطالعاتک نره سی یا کیش ایسه اخطار ایتملرینی رجا ایدرز.

عرب، عجم لسانلریله اوغراشه جق زمانده دکلز؛ یالکز اقوام متمدنه نك دیلرینی او کره نلم، دینلرده دیرز که:

سزک بوتکلیفکز طبقی جغرافیایا کتابلریمزدن آسیا، آفریقا قطعهلرینی آرتق قالدیرلم دیمه بکزیور! آقوزوم بزم او متمدن اقوامک اراضیسنده برقاریش طویراغمز یوق. بزه اوراده نها کدیررلر، نهده یچدیررلر. بز آسیاده ا که جکز، آسیاده یچه جکز. لاف آ کلایان بری کلسین!

محمد عاکف

دنیا فانی، آخرت باقی!

ایشته ایکی ترکیبدر که، دنیانک شرقنده شمالنده ضربنده جنوبنده یاشایان یوزلرجه میلیون مسلماندن قسم اعظمک مع التأسف بو کونده خلاصه حکمت واستنتاجی، بو کونده دستور حرکت و منهاییدر! بو قول و حکمتک تصوف نام جلیله، طریقت عنوان مبارکنه اضافته جلدلر طولدوران شروح و تفسیرات غریبه سی انسانه کر چکدن حیرت ویرر.

بو تفاسیلدن، بونی پایان تفسیرات و تأویلاتدن باشایچه بر نتیجه مستفاد اوله بیلیر که، اوده جمعیات بشریه ده اک زیاده چالش مقوله، هر درلو ترقیات و تکمالاتده پیشوا و مقتدابه طانمقله مأمور اولان کتله معظمه اسلامییه نی علی العمیا عطا لته اغرا و ترغییدر. سوزده فضیلت داعیه سیاه بوزمینلرده اظهار ایدیلن جهل و غفلتک بوتنوع و وسعت شمولی کوروبده دلخون اولماق، حالنجه حدنجه حکمت جلیله اسلامییه واقف اولان اصحاب حمیت ایچون طوغریسی قابل اولاماز. صد هزار افسوس!

اوت، دنیا فانیدر. بتون دنیانک مسلمی اولان بو حقیقتی هیج بر فرد عاقل انکار ایده من. دانش و کالات ایله تمیز ایدنلر ایچنده ده درین دوشونلر من، ده ایلری کیدنلر من بو حقیقتی:

نصل اعتماد ایلم ما سوايه

که هر بر دمدر دم انتقام

صورتنده اعتراف ایدیورلر. فقط بو اعترافده بولنان صاحب نظرک سوزلرینی براز ده دیکلشم اولورسه ق:

ایدر روح ناجی شو اقراری تکرار

مصون الزوالم مصون الزوالم

بیٹی، باصره پیرای انقباه اولور.

فناي حیات و عالمی اعتراف؛ بویله بر روش و امان ایله التفات

ترکجه یازلمش کتابلردن قواعد عربیه ده قولای او کره نیلیور، بک طبیعیدر. لیکن بزم اک بویوک قصوریمز هر ایشده اولدینی کی لسان خصوصسنده نظر یات ایله، فضا ده قائق ایله اوغراشما من، تطبیقاته هیج اهمیت ویرمه مکلکمزدر.

مثلا چوجقلره سنه لرجه اقسام سبعة اسقاله سی یاپدیریرزده بر معتل کله نی صره ایله تصریف ایتدیرمه یز. حتی اعلاک غوامضی ییلدیکمز حالده بلکه کندیمز بیله معتل فعلی تردد سزجه چکه میز!

فکر عاجزانه مه قالیرسه مکتبلرده او قودیله جق صرف و نحو عربی یوز صحیفه نی کچمه ملی، اک اساسی قواعد او کره دملیدر. آلت طرفی یالکز تطبیقات اولمیدر. ایکیشر کله لی جمله لردن باشلانیلهرق عبارتله بولنلی، یا خود ترتیب ایدملی. بولرک الفاظی اوزرنده قواعد صرفیه تطبیق اولدقدن سو کره تحلیلی نحو یلر یاپدیرملی، ترجمه ایتدیرملی. کیده کیده بوجهلر بویودملی. ایش خفیف عبارتله شعرلره قدر واردیرملی.

چوجوقلر ایچون عربجه یازلمش بر حکمت منشوریه نی، یا خود بر شعر اخلاقی نی ا کلامق نه بویوک ذوقدر! چوجوق بر کره بو ذوقدن نصیب آلمایه باشلادیمی، آرتق اونک آتسی امیندر. چونکه ترکجه او قویه جنی آثار کندیسنه بر طرفدن نامتناهی عربی کله ل او کره ته چکی ایچون سرمایه سی علی الدوام آرته جق؛ سزک ایچون خفیف خفیف حکایه لر ترجمه ایتدیرمک امکانی بیله حاصل اوله جقدر. عرب چوجوقلری ایچون ترتیب ایدیلن (مجانای الادب) نه دن بزم چوجوقلریمزدک ایشنه یاراماسین؟ بر سنه آدم عقللی او قودیلان چوجوق مجانای الادبی بک اعلا او قویه بیلیر. واقعا بواثرک صوک جلدلری جاهلی، حماسی شعرلر، مقامات، اطباق، تصاویر کی منظوم، منشور بر جوق چنین اثرلری حاوی ایسه ده بو آثار تدریجی بر صورتده کوجلشم دیکندن، یعنی کتابی صره سیله تعقیب ایدن چوجوقلر نه پایتزه طوغرو خیالیدن خیلی یه زسوخ قازانه جقلرندن او قدر کوجاک چکمزلر.

برده عربک اکلاشلمسی بک مشکل اولان آنارینی بو کون بز او قومازسه قده اوله بیلیر. ذاتاً اونلری عربلرده شرحلرک امدادیله او قویه بیلور. بزه اصل متوسط کتابلری اکلایه جق بر مکه الویرر. مع مافیه (مجانای الادب) ی مثال اوله رق کتیردم. یوقسه مطلقا بو کتاب او قونسون دیمیورم. انجق غایت مصحح، حرکه لی، ایی کاغد اوزرینه باصیلشمش، مندرجانی کوزل انتخاب ایدلمش، آریجه برده شرحی یازلمش بواثرده بزم ایچون بک مفید اوله بیلیر.

بم توصیه ایتک کستاخلمغنده بولوندیغ بواصول او قدر یکی برشی دکلسه ده بویوک بر خطوه ترقی اوله جننه شبهه ایدلمه ملیدر. لسان ایچون بوندن چوق ده عملی، چوق ده قولای اصوللر وارسه ده عقلا دن برینک دیدیکی کی: «تعین ایتدیکمز غایته قوشه قوشه کتیمه یه قاتیشیرسه ق طبیعی بر حرکت ایتش اولما یز» یا واش یا واش کیدم، فقط ال بر لکیله کیدم، هم متادیا کیدم. بش اون آدیم قوشدقدن سو کره بورغون دوشه جک دکلی یز؛ البته طبیعی بریوروش ده امیندر. فارسی ایچون ده عینی اصول تعقیب ایدملی. بر ترک چوجوغی کنیدیسی

بقای ، میل سعادت سرمدی بی استلزام ایتمز و ذهنلر در حال ظرفدن مظر و فیه ، الفاظدن معانی به انتقال ایله مزسسه « دنیا فانی ، آخرت باقی » سوزندن دهها معناسز بر شیمی تصور ای دیله بیلیر ؟

بدیهیدرکه ، عطالتک تولید ایده چکی یک طبیعی اولان ظلام یأس و حرمان ایچنده بوکلمش قلمش بروحه صاحب کچین زوالیلر؛ بویله پر شوق و غرام زوالدن مصون بولندقلری ادعایه کندیلرندزه ذره قدر جسارت بولامازلر . بو او بیوک ، او مستثنی سعادتلردندرکه آندن حصه مند شوق و بهاهات اولانلر ؛ هر شیدن زیاده ادراک نفس ایله فنای علمی جاودانی بر فیضه موصل بیان ، بهوده کچیردیکی بر دقیقه لوق زمانی کونلره ، هفته لره معادل طوتان ، اک بیوک ذوقی هموعنه خدمتده بولان ، خلاصه : عهدۀ انسانیته ترتب ایدن وظائفی استطاعتی درجه سنده ایفایه چالیشان و :

احرث لدنیاک کانک تعیش ایدا

واحرث لاخرتک کانک تموت غدا

حکمت و حقیقتندن بر لحظه غافل بولنیمان روشن دلاندر . یوقسه دنیا لرندزه بیغوله عجز و بطالتنه چکیله رک کوننی خوش کچیرمکی کار و شعار ایدینن خود اندیشمانک ، آخرت لرندن ، فیض و سعادت بکله ملری جهل و جنتک اک بارز علامتدن صابیلیر . بقای اخرتدن ، سعادت اخرویه دن بویله رک حظ و نصیبی بی شبهه خسران مؤبددر! بوراده بر خاطر می قید و اجمال ایتک ایسترم : ایوا ! شودقیقه ده ذهنأ یوروتدیکم بر حسابه نظراً یکر می سنه یه یا قلاشیورمش ! موزه باش کتابتنده کچیردیکم زمانک صوک دملرنده از میر ولایتی داخلنده برلین موزه سی نامنه اجرا ایدیلن بر حفریاته مأموراً الی آی قدر استانبولدن آیرلش ایدم . حفریات ، دارالفنون تحصیاتی هنوز ا کمال ایتش ایکی کنج آلمانک نظارت دائم لری تحتنده اجرا ایدیلورودی . بویکی آرقداشدن بری یک جدی ایدی وظیفه سندن باشقه برشی دوشونمز ، تدقیقات فیه و تتبعات تاریخیه دن بر آز فارغ اولمازدی . دیگر ی بوتعب آور مساعیده رفیقنه اشتراک ایتمکه برابر هان هر کون تنها بر موقعه چکیله رک اسوده بر قاچ ساعت مطالعه و تفکرات ایچون وقت بوله بیلورودی .

شرقزک بدیهه شناس بر نظری ساعت لرحه وقف تماشا ایدن آفاق لطیفه سی جا بجا هرجهته لطافت بخش اولان مناظر مستثناسی ده شبهه سز بوکنج دو قنورک آرامش و تفکراتنه انبساط و یرییورودی . او قودینی کتابلرک چوغی استانبوله کان و حدود جولانی ممالک عثمانیه دن بر قاچنه انحصار ایدن اجنبی سیاحلرک ترجمان نامنه یانلرنده طاشیدقلری جاهل حریفلردن یالان یا کلمش ایدینه بیلدکلری معلومات اوزرینه یازدقلری سیاحت نامه لرله فلسفه یه متعلق آثار ایدی .

قسم کلیسنی بر لکنده او قودینمز او سیاحت نامه لرده نه فاحش خطالره ، نه چیرکین اسناداته ، نه جاهلانه و غرض کارانه محاکماته تصادف ایتش ؛ بونلری تصحیح ایچون نه قدر او غراشمش ایدم . هیچ اونو تمام : یا غمورلی بر کون ایدی . خراب بر کوی اوینک

خالی بر کوشه چکنه التجا ایدرک مطالعه یه قویولمشدق . بر آراق کنج فیلسوف لندن کتابی بر اقدی ، معتادی وجه ایله برازمز یفانه بر طور طاقته رق دیدی که :

— موسیو ادیب ، کورپیورم که ، سزده چوق چالشمق .. چوق قازانوب دهراحت و مسعود یا شامق ای برشی دکل . دینکنز سزی بوندن منع ایدیور دکل ؟ ..

— خیر ، دینمز بالعکس بزه دائماً چالشمق امر ایدر ؛ هر زمان نائل حضور و سعادت اولمق لغمز تروج ایله او هدف و غایه یه وصولک یوللرینی کویستر .

— فقط بن اک معروف سیاحین و مستشرقینک یک مهم ، یک معتبر اثر لرنده او قودم که ، اسلامیتده چوق چالیشانلر ، دنیا ایشلریله چوق او غراشانلر سعادت اخرویه دن محروم قالیرلر مش ! اونلر جنته کیره میه چکلر مش ! . قرآنده بومسئله صریح ایتش ! .

— هپی یالان ، هپی هذیان ، لسان عربیه واقف اولوبده قرآنی او قویه بیلسه کنز ، سیاحت نامه لر دن و شورادن بورادن او کوندی ککنز بوشیلرک صحتی تأیید ایده چک حتی بر کله یه بیله تصادف ایده مزسکنز . — عفو ایدرسکنز ؛ بوسوز کزه یک اینانه میه جفم . کوزلرمده بی . آلداده مازیا ؟ ...

— نه دیمک ایستورسکنز ؟ . — دیمک ایسترم که ، استانبولده ، از میرده ودها کوروب کزدیکم اسلام مملکتلرنده و حتی بو کویچکنزده بیله تصادف ایتدیکم انسانلرک یوزده طقسائی ایشمز کوجسز کزییورلر ؛ قهوه خانه لرده او یونله وقت کچیرییورلر ! . دینأ بر امر ، بر مجبوریت اولسه بونلر او قدر قیدسز یا شایه مازلر .

— بونده ده آلدانیورسکنز : کونده سکز اون غروش قازانه . بیلیمک ایچون بر قاچ ایدن بری چامورلر ، بطاقلقلر ایچنده چالیشان بی چاره لری کورمیورمیسکنز ؟ او تصادف ایتدیککنز انسانلرده ایش بوله بیلسلر بونلر کی چالیشیرلر ؛ فقط ایش اولمازسه نه یاسونلر ؟ .. بو صوک جمله او محب غم برتی چوق دوشوندرمش ، « انسان چالشمق ایسترده نصل ایش بولماز ؟ » سوائلی نقرات کی ایکیده برده تکرار ایدوب طور مش ایدی . او ائنده بو بحثک نه قدر اوزادینغی ، بی نه مشکل بر موقعه سوق ایتدیکنی خیایاشناس اولان قارئین کرام یک کوزل تقدیر بیورلر وینه تقدیر بیوریلور که ، او غامض مسائل بویله بر قاچ مقاله ایله ده غایته منجر اولماز .

آرتق الصاف ایدم ؛ بو کونده می ساده اقوال ایله کویکلری آوودوب طوره جفمز ؛ بو کونده می صاعمزه صولمزه ، او کزه آرقه مزه باقوب عبرت بین اولیه جفمز ؟ .

زمان زمان ترقی ، جهان جهان علوم اولور می جهل ایله قابل بقای جمعیات ؟ . دییورز . یک کوزل . بوسوزک صحتنه قائل اولیورسه ق ؛ طریقت نامنه ، تصوف و حکمت نامنه ، باخصوص اسلامیت نام چایلنه اسناد

تقابل ایده جک بر مرتبه رفیعہ ددر . بودوات عالیہ تشویق ایدیلہ جک اولور ایسه وطنلرینه، وطنداشلیرینه بویولده خدمتی کندیلری ایچون هر حالده مدار مفخرت عد ایدر لر .

خلیل ادیب

شهر رجبك ايلك جمعہ كيجہ سی

عالم اسلامیت رجب شریف آینک ایلک جمعہ کيجہ سی ادراك ایدنجہ حسیات تعظیمیہ سی صور مختلفہ شرض و اظهارہ شتابان اولور . چونکہ بوشب معالده والد جلیل جناب محمدی حضرت (عبدالله) ایلہ والدہ جمیلہ حضرت احمدی جناب (آمنہ) نک زفافاری واقع اولوب نطفہ زکیہ سیدالکونین او پاکیزہ عصمتہ انتقال ایلدیکندن (ایله رغائب) تسمیہ اولمشدر .

حضرت (عبدالله) یکر می بش یاشنه واصل اولدینی زمان کوزلاکننه هرکس حیران اولوردی . طبعاً پک زیاده تناسب اندامه مالک اولان حضرت (عبداللهک) ناصیة اقبالنده لمعان ایدن نور جلیل محمدی کندیسنه برقات دها رونق بخش ایدیوردی .

حضرت (عبداللهی) پدری (عبدالمطلب) دیگر اولادندن چوق سوره، آنک امر تربیہ سنه برقات دها اعتنا ایدردی . حضرت (عبدالله) کوزلاک ومحاسن اخلاق اعتباریلہ محبوب القلوب ایدی . او زمان مکة نك اک حسنا ، مستتمنا قیزلری جناب (عبداللهه) تمشقی ایتمشدردی . زوجه ک شرفنه مظهر اولق ایچون جان آتارلردی . فقط صیانت حضرت حق ایلہ جناب (عبدالله) آنلردن کمال درجهده اجتناب اوزره بولنوردی . ایش اولیلہ بر حاله کلدی که حضرت عبدالله قزلرک کندیسنه قارشو اظهارندن کیرو طورمدقلری رغبانندن بیزار اولمغه باشلادی .

جناب (عبدالمطلب) اقرباوتعلقانی مشورت ایچون دعوت ایدوب: «او غم (عبدالله) کاله کلدی، اطرافدن طالب وراغبیلر چوغالندی، قریشلر ایچنده اکا مناسب برقر بولوب آلام» بیورنجه بالاتفاق مدینه حا کھی وهب بن عبد منافک قزی (آمنه) پک مناسبدر، زیرا حسن جمال وسیر کالده آنک بر معادلی یوقدر، جوانی ویردیلر . بوایشی بالناسبه وهبه بیلدیردیلر . ذاتاً وهب جناب (عبدالله) ایچون بوکیفیتی اولدن تصمیم ایتمش اولدیغندن اریکه نشین نهانخانه عصمت اولان کریمه پاکیزه سی حضرت (عبداللهه) زوجه ک شرفنه مظهر اولمشی بابنده مع الشکران آرزوسنی اظهار ایلدی . چونکه وهبک کولکی نور جمال عبدالله ایلہ اولدن منور اولمش ایدی .

حضرت (عبدالمطلب) ایلہ وهب بر آره یه کلدیلر، مسئله یی قرارلشدیردیلر .

شهر رجبك ايلك نجشمنه کونی ایدی حضرت (عبدالمطلب) غایت مکلف بر ضیافت ترتیب واحضار ایلہ اشرف مکینی دعوت بیوردی . اوکون صورت مدبدهده جمعیت نکاح وجوده کلدی،

ایله آذان خلقی قورد قوش ماصالریله طولدورمغه، افکار ناسی تنبلیکه سائق ومشوق اباطیل وترهات ایلہ نسمیمه چالیشسانلره وبوی سود مساعی فی فضیلت صایانلره آرتق حکمت اسلامیه وحقیقت انسانیه نه دیمک اولدیغنی بیلدیرمه لی یز .

بوسایهده یوللرینی شاشیران ، عطالت وسفاهتله عزیز وقیمتدار حیاتلرینی هدر ایدن او یوز بیکلرجه ، اومیلیونلرجه بی چارکانی سبیل صواب وسداده سوق وارشاد ممکن ارله بیایره دین جلیل ومیینمزه عائد حدود اطلاع ومعلوماتلری حالنده برنبذه بحث ایتدیکم کنج آلماندن فضله اولمیان او قومش یازمش کنجلمزده فضائل اسلامیه وحقایق دینیہ وانسانیه نه دیمک اولدیغنی آنجق بو سایهده آ کلامش اولورز . مشروطیت مبعجله مزک شانی اعلا یه اک برنجی واسطه ارباب اقلام وحیثک بویولده ابراز ایده جکلری خدمتلردر . هیچ شبهه ایدیله مزکه ، بوزمینده صحائف بیانه جریان ایده جک مداد علما ، دماء شهدادن دها معزز ، دها مبارک ، دها مقدسدر .

سیاح فاضل وشهیریمز عبدالرشید ابراهیم افندی حضرتلرینک ید حاستده بولندیردقلری لواء حمیت آلتنده نه زمان یوزلرجه افضلاک طوپولاندقلری ، مشارالیه پیرو اولدقلری کوریلورسه استقباله عائد امیدلر اونسبتده قوت بولور . شوکت اسلامیه نك بقا واعتلاسنندن اونسبتده امین بولنورز . مسلمانم دین هر فرده ، بالخاصه اوزمره ناجیه ایچنسه ماضیمزی ، حالمزی حقیله آ کلایان هر صاحب حمیه کوره بو بر فریضه در . بزلی ذلت ومسکنتندن تخلیص ایلہ دنیوی ، اخروی، هر درلو آمال واقباله ایردیره جکده ایشته بوجاهده دینیہ در . (صراط مستقیم) صحائفی نفیس مقاله لر ، نافع اثرلره تزیین ایدن ادیب کزیده بیان محمد عاکف بکک بو هفته کی نسخهده مندرج (حسب حال) نده کی استرحامه عاجزانه بوراقم الحروفده اشتراک ایلر . اوت ، استاد خطیر وحیث شعارمنر خالص افندی حضرتلری بوسنه رمضان شریفنده جامعلرده اجرای وعظ ونصیحت ایده جک ذواتک امر انتخابنده مشکلسند بولنمایدلرلر پک چوقلمزدن پک چوق زیاده ذات فاضلانلرنجه مسامدرکه، واعظ افندیلرک ایفا ایله جکلری وظیفه ، مطبوعاتک عالم اسلامیت وانسانیتیه ایده بیله جکی خدمتدن دها نازک ، دها مهم ویوز درجه دها نافعدر .

تصور بیورلنسون : اومبارک کونلرده محترم وذی وقار برواعظ فاضلاک بالای کرسیدن وقوعبوله جق تلقینات ووصایای دیندارانه سی ، کال انقیاد ایلہ زانو بزمن خضوع اولان صائمینک صاف ونزیه قلبلرنده نه عالی حسلر ، نه بیوک شوقلر ، امللر تولید ایلر .

«استانبولمزدده بیوک کوچک بو قدر جوامع شریفه وار . بونلرک هپسنه دفعة اوصاف لایقه ومطلوبه یی حائز واعظ بولمق نصل قابل اولور؛ قانون تکاملیه، تدریجه تابعدر . سایه فیض مشروطیتده بویوک نقصان ، تدریجاً جبر وتلافی اولنور» کبی بر مطالعه وارد اولسه بیله جدی برهت اومطالعه یی ده حکمسنز براقیر . المة الله ملتک کندیلرندن بحق استفاده ایده بیله جکلری اصحاب کمال ، بوکونده او احتیاججهزه